

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1248

10.12.2025

Tryg Forsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Premieøkning på 368 % – omgåelse av reglene om unnlatelse av automatisk fornyelse – fal. §§ 3-3 og 3-5.

Sikrede hadde to forsikringsavtaler i foretaket. I brev 23.7.23 varslet foretaket om at premien for den ene avtalen ville øke mer enn normalt grunnet store skadeutbetalinger. Endringen ville gjelde fra 15.9.23, men den nøyaktige premien var ikke oppgitt. I fornyelsesdokumentene 14.8.23 fremgikk det at premien økte fra kr 3 786 til kr 17 718, dvs. kr 13 932 eller 368 %. Sikrede anførte at foretakets premieøkning var ugyldig, mens foretaket viste til at premieøkningen var varslet i tråd med reglene i fal. § 3-3. Nemndas flertall kom til at premieøkningen var gyldig, og viste til at foretaket hadde varslet om den vesentlige premieøkningen og at premieøkningen heller ikke var en omgåelse av reglene om unnlatelse av automatisk fornyelse i fal. § 3-5 annet ledd.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om at foretakets premieøkning er uberettiget.

Sikrede hadde to forsikringsavtaler i foretaket. Det ene avtalenummeret inneholdt sikredes innboforsikring, mens det andre opprinnelig kun var husforsikring (med tillegg av råde- og skadedyrsforsikring).

Da sikrede i 2022 tegnet inn reise- og ulykkesforsikring, gjorde hun dette på avtalen som inneholdt husforsikringen. Dette var i utgangspunktet i strid med foretakets interne retningslinjer, som tilsa at reise- og ulykkesforsikringen skulle tegnes som separat avtale.

I brev til sikrede 23.7.23 varslet foretaket om at premien på avtalen som gjaldt innboforsikringen ville øke mer enn normalt. I brevet fremgikk følgende:

Du har dessverre meldt inn flere og større skader enn det som ligger til grunn for våre prisberegninger. I perioden 15.09.2020 til 15.09.2023 har du fått utbetalt kr 472 316 på skader knyttet til avtale [A]. I samme periode betalte du kr 11 672 for forsikringen på avtalen (ikke medregnet trafikkforsikringsavgift).

Vi har derfor sett oss nødt til å øke prisen utover den vanlige prisjusteringen. Prisendringene gjelder fra 15.09.2023.

Den nøyaktige prisforskjellen per produkt vil fremgå av de nye forsikringsdokumentene du snart vil motta.

PS! Oversikt over skadene du har meldt inn finner du på 'Min side' på Tryg.no

I fornyelsesdokumentene foretaket sendte 14.8.23, gjeldende fra 15.9.23, fremgikk det at prisen på innboforsikringen økte fra kr 3 786 til kr 17 718. Ved neste fornyelse økte premien fra kr 17 718 til kr 21 263.

Sikrede kontaktet foretaket og ba om avklaring av hva som gjaldt premie for innbo og hva som gjaldt premie for tomannsboligen. Dette ettersom det skulle føres regnskap sammen med den andre eieren av den andre halvdel av boligen. Sikrede hadde forstått det som at den store

premieøkningen ikke skulle tilskrives innboforsikringen alene. Dette fikk hun også først bekreftet av en kundesrådgiver i foretaket.

I forbindelse med klage til foretaket fikk sikrede oppklart at premieøkningen kun gjaldt innboforsikringen og skyldtes skadeutbetalinger. Hun fikk også oppklart at den andre avtalen hun hadde i sitt navn, som inneholdt hus, reise og ulykke, hadde fått samlerabatt og rabatt for medlemskap. De private forsikringene for reise og ulykke ble fra juli 2024 flyttet over til avtalen som inneholdt innboforsikringen.

Sikrede klaget på premieøkningen og mente den var for høy. Foretaket opprettholdt at det var grunnlag for økningen, og at den var varslet i tråd med reglene i forsikringsavtaleloven.

Sikrede anfører at foretakets premieøkning er ugyldig da det i varselet 23.7.23 ikke var spesifisert hvilke forsikringsprodukter som ville bli prisjustert. Det er ikke tilstrekkelig å henvise til framtidige forsikringsdokumenter. Premieøkningen var utelukkende begrunnet med flere og større skader på til sammen kr 472 316 til tross for at premien var utregnet ut fra en total forsikringssum på kr 1 500 000. Foretaket har rotet med hvilke produkt som lå på hvilke avtaler. Foretaket har opptrådt særdeles klanderverdig i saken. Dersom sikrede hadde fått klar beskjed i varsel datert 24.7.23 om at premieøkningen utelukkende gjaldt innboforsikringen, ville hun umiddelbart sagt opp forsikringen og tegnet innboforsikring i et annet foretak. Sikrede har derfor lidt tap på grunn av uklarheten som er oppstått på grunn av foretaket.

Forsikringsforetaket anfører at premieøkningen er gyldig da det er varslet i tråd med fal. § 3-3. Varsel om prisøkning ble sendt sikrede i juli 2023. Forsikringsavtalen omfattet hjemforsikring, og av varselet fremgikk det blant annet informasjon om at prisforskjellen ville fremgå av forsikringsdokumentene som snart ville bli utstedt. Det ble i tillegg opplyst om at det på «Min side» på Tryg.no fantes oversikt over meldte skader.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om premieøkningen på innboforsikringen er gyldig.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Lars Barnholdt, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold:

Det følger av fal. § 3-3 at foretaket må varsle sikrede dersom det ønsker å gjøre endringer i avtalen ved fornyelsen. I nemndspraksis er det lagt til grunn at dette også gjelder vesentlige premieøkninger.

Foretaket varslet 23.7.23 om at det fra hovedforfall 15.9.23 ville komme en større premieøkning enn normalt, pga. høyere skadeutbetaling enn det var beregnet premie for. I fornyelsesdokumentene som ble sendt ut 14.8.23 fremgikk det hvilket beløp det var tale om, samt informasjon om generell prisøkning. Foretaket har etter dette varslet om den vesentlige premieøkningen.

Den aktuelle premieøkningen gjaldt innboforsikringen og utgjorde kr 13 932, tilsvarende 368 %. Spørsmålet blir derfor om premieøkningen er en omgåelse av reglene om unnlattelse av automatisk fornyelse i fal. § 3-5 annet ledd første punktum:

Forsikringsforetaket kan bare unnlate å fornye en forsikring etter første ledd når det foreligger særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet.

Foretaket begrunner premieøkningen med at:

Du har dessverre meldt inn flere og større skader enn det som ligger til grunn for våre prisberegninger. I perioden 15.09.2020 til 15.09.2023 har du fått utbetalt kr 472 316 på skader knyttet til avtale [A]. I samme

periode betalte du kr 11 672 for forsikringen på avtalen (ikke medregnet trafikkforsikringsavgift).

Vi har derfor sett oss nødt til å øke prisen utover den vanlige prisjusteringen. Prisendringene gjelder fra 15.09.2023.

Flertallet forstår dette slik at sikrede har hatt en skadeprosent på mer enn 400 %.

Finansklagenemnda har i flere saker lagt til grunn at dersom foretaket ønsker å legge ned produktet fordi skadeutbetalingene generelt langt overstiger premieinntektene, utgjør dette «særlige grunner» for å unnlate fornyelse. I rimelighetsvurderingen har nemnda bl.a. pekt på at foretakets premie ifølge forsvl. § 7-5 fjerde ledd skal være rimelig i forhold til risikoen, slik at foretaket ikke kan forventes å videreføre et produkt hvor risikoen fremstår som for høy, se FinKN 2020-840 (Boligkjøperforsikring), FinKN 2018-209, 2017-711, 2017-710 og 2017-625 (alle om arbeidsledighetsforsikring) og FinKN 2011-012 (forsikring for asylmottak). Skadeprosenten har i disse sakene ligget på ca. 400 %, se f.eks. FinKN 2017-711. Med utgangspunkt i at foretaket lider tap dersom skadeprosenten er over 100, mener flertallet en slik skadeprosent må regnes som en «særlig grunn» selv om det her ikke dreier seg om å legge ned produktet. Foretaket kan i utgangspunktet ikke forventes å videreføre dekningen med kunder som over tid fører til store tap.

Foretaket kunne i så fall unnlatt å fornye dersom dette hadde vært rimelig. Dette er et spørsmål om foretaket kan oppnå nødvendig beskyttelse gjennom mindre drastiske tiltak, som premieøkning eller endring av forsikringsvilkårene. Oppsigelse på grunn av et stort antall skader er derfor ikke rimelig om foretaket kan tilby videreføring med høyere premie innenfor sitt tariffgrunnlag. Derimot må oppsigelsen regnes som rimelig hvis skadehistorien avviker så sterkt fra gjennomsnittet at det ligger utenfor foretakets ordinære tariffsystem, se FinKN-2016-351.

Når foretaket her fornyer premien med 368 % premieforhøyelse – altså lavere enn det skadeprosenten skulle tilsi, mener flertallet dette må aksepteres som et alternativ til unnlatelse av å fornye. Med denne fremgangsmåten får sikrede et valg – videreføre forsikringen med en premie som reflekterer skadeprosenten, eller skifte foretak. Dette fremstår som et rimelig alternativ til å unnlate å fornye med så høy skadeprosent.

Flertallet peker for øvrig på at foretakene etter lov om forsikringsvirksomhet § 7-5 fjerde ledd ved utformingen av premietariffene og ved fastsettelse av premien skal sørge for at:

- a. foretakets premier vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes,
- b. foretakets premier vil være tilstrekkelige til å gi sikkerhet for at forpliktelsene etter inngåtte forsikringer blir oppfylt, og vil være betryggende ut fra foretakets økonomi,
- c. det ikke vil skje urimelig forskjellsbehandling mellom produkter, produktkombinasjoner eller kundegrupper

Nemnda kan ikke vurdere om premien står i et rimelig forhold til risikoen ut fra disse reglene, jf. for eksempel FinKN 2020-86 og 2021-510. Det blir derfor vanskelig for nemnda å overprøve foretakets premieøkning så lenge den er varslet og bygger på et saklig grunnlag.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet mener i motsetning til flertallet at denne endringen i realiteten må regnes som en oppsigelse etter fal. § 3-7.

Mindretallet mener den prosentvise økningen på en innboforsikring er så stor at den utgjør en oppsigelse i lovens forstand.

Dersom det foreligger «særlige grunner» til å unnlate fornyelse, og foretaket vil si opp en løpende forsikring, mener mindretallet at foretaket må følge fremgangsmåten i fal. § 3-7.

Sikrede må derfor gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Barnholdt (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).